

לפנים וספנות לו דרך, קמה צעקה נוראה;
 כל הקרון, גם אלה, שישובו נלחצים באיו
 פנה חבויה, ותלי תלים של חבילות
 וצורות חומה להם מיטינם ומשמאלם —
 כולם צעקו ומחו בעומדים על נפשם:
 — מה? חדש? אל תכניסו! אל

תכניסו!

— בשם אלהים! חוסו, חוסו נא

לולדי כבר מעכו את כל עלעותיו!

— אל חנון! ולי את מגבעתי החדשה

— תשעה רובלים שלמתי במחירה, מה

אני אומרת! אחד עשר רובל שלמתי

במחירה — השחיתו, קלקלו מגבעתי זו,

דייסה עשו ממנה, שלש פעמים הפילו את

הקיפסה לארץ... אני יראה כבר לפחוח

אומה...

— ראו נא, מי מקוננת ומצלצלת

שם ככה על כל הקרון, שלש פעמים

הפילו את קופסתה לארץ — השם ירחם!

בטלי נוסף בקבוק יין, כרמל, מכל חפצי

בוודאי נעשה שם, תל-עולם, הלב הושב

להתפקע מהתמרמרות, ואני — יד לפה

ורוט! וזו שם, שלש פעמים הפילו קופסתה

לארץ, שלש פעמים — השם ירחם!

ובין כך — הנוסע החדש כבר עומד

אמצע המעבר, וצוררוחיו לרגליו על

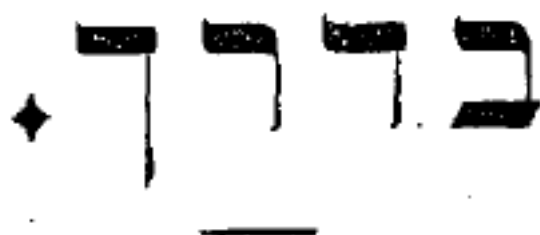
הארץ ומנחם את כל הקרון בקול מתוק

חגיגי:

— אל תרגזו, יהודים חביבים,

רבה לא תסבלו ממני, רק שתי תחנות.

ט. ב. לזבניק.

כל היום שלפני ערב-פסח היו בקרון
 הרכבת, שיצאה מהעיר הגדולה נ... דוחק
 וצפיפות וערבוביה של אנשים וילדים
 וציריות וחבילות. שאן עמוק ובלתי פוסק
 תסס וגשא בחללו הצר והלחויץ של הקרון
 ככנחיל של דבורים. הנוסעים ישבו ישיבה
 צפופה על הספסלים, מתחת למדף האמצעי,
 המושמש באמת רק מקום משכב כלילה
 ומידר הסיד ושאך הפעם היה מורם מבעוד
 יום בנלל החבילות המרובות, וישבו
 ישיבה מעין תליה ועמידה כפופה גם על
 חודם של קצות הספסלים; ישבו על גבי
 ציריות וחבילות וארנוים, מוטלים על
 הרצפה בכל המעברים ובין ספסל לספסל,
 וגם עמדו נשענים בכהף בחבילה כרסנית
 וכולטת מעל נבי המדף האמצעי, או עמדו
 כך, באמצע המעבר, תומכים מזה ומזה
 במסעדי הברזל אשר מתחם למדפים,
 ונכנעים התנועעו הנה והנה לכל ניד וניד
 של הקרון.

עם כל תחנה ותחנה גדלה הצפיפות
 עוד יותר.

כאשר אך נפתחה הרלת אל הקרון,
 והבילות של נוסע חדש התחילו גדחקות

הלואי שנלותנו לא תארך יותר, ובכלל:
לא כדאי להתרגז. מחר בערב, אם ירצה
השם, אני מבטיח לכם זה בהן-צדקי, נשב
כולנו מסובים אל ה"סדר"...

כאן נפתחת הדלת ואל הקרון מופיעים
שני הנהלים:

-- מי ישב בבאן חדש? בבקשה
הכרטיסים!

האורת החדש מושיט להם את
כרטיס הטסע שלו בחוספת דברי כבושים
ותחנונים, נאמרים בנגון התולי:

— רק אל תתעכבו בכאן יותר
מדי, אנשים חביבים; צר פה המקום גם
בלעדיכם, אני מבטיח זאת לכם בהן-
צדקי!

לפנות ערב קמה ממט אנדרלמוסיה
בתוך הקרון. התחילו סוחבים את הצורות
ואת הסלים ואת החבילות הכרסניות מעל
כל המדפים; אך כאן נתעוררה פחאום
השאלה המעציבה: לאן מתחת על הרצפה
יש מקום בצמצום גדול רק לרגליהם
העלובות של הנוסעים בעטירה... ופה
התחילה האנדרלמוסיה: חבילות התחילו
עפות בקול חבטה למטה, ובני אדם
קופצים למעלה בצעקות ובאנחות, או
לרגלי! או לראשי! פתאום פרצו גם
פעים ילד ונערת אם וילד זונה הקלה
הקופסה עם המנבעת, נפלה ישר אל בין
החבילות למטה, ועל כל הקרון התנלנלה
צעקה נואשת:

— חנה הסוף! אל חוץ, מנבעתו
תשעה... אחד-עשר רובל... אכזרים...
האנדרלמוסיה היתה בעצם תנברתה.

בִּדְרָךְ

(המשך).

בחצי הלילה היתה רוחה כמעט. המדפים האמצעיים נהרסו, והנוסעים הלואה התקינו להם מקומות משכב עליהם וחטפו ושכבו, חטפו ונרדמו כל מי שיכול. עם כל תחנה ותחנה החרוקן הקרון יוחר ויוחר, וכפרוץ הביקור, כאשר זה הרכבת מאחח החחנות לקול רפיקה ותנועה חזקה של כל הקרונות, התעוררו נוסע אחד צעיר סחררמה נדודיו על המדף האמצעי וראה לפניו בקרון רוחה גדולה כזו, שהתחילה פתאום סכבירה על לבו, ילוחצת מטנו ענמה מסותרה שורדה, טורדה...

המדף האמצעי סמנר היה וייק, זהמפסלים שמחחח — על האחר הצמטמים בפנה סל-נצרוס לא גדול, וקופסה-עץ ענולה ומבריקה של מנבעת נשים עליו; ועל המפסל השני, על זה שמננר, שככה למחצה, נשענח כראשה אל מעילה הנחן אל הקיר, עלמה, עטיפה עד פניה במטפחה גדולה; שככה ערה בעינים עצומות — זה נראה ברור מעיירות שמורותיה הסנורות.

בכל הקרון היחה מנוחה מנודנדה, ריקנית, ורק מקצהו השני הניעה לאוני הנוסע הצעיר שיהיה שליה של נוסעים, המהקרבנים כבר, כנראה, למחוז הפצמו לחדרים מרווחים, מניקים יסופים לכבוד החג, אשר בהם מוכנים לקראתם ורועות פתוחות של רעיות אהובות, של ילדים מחכים.

הנוסע הצעיר הקשיב שיחתם מעל המדף, כשראשו נשען לו על ידו, ועיניו הועית על פני העלמה, העטיפה במטפחתה הגדולה, השוכבה-למחצה כנגדו על המפסל מתחת בעינים עצומות. עיפיה וחורים היו פני העלמה לאיר הביקר הפורץ, אך יפיה, מלאים נדיבות, מלאים חן, מושך ושובה את הלב, היו הפנים האלו, שמורות עיניה רעדו לפרקים, ודומה היה, שעל חלומות טהורים, על חלומות ורחשי לב עלמה מצפה ומחכה מוככו השמירות האלו...

ופתאום רעדו שמורות העלמה שעל המפסל רעידה ממושכה, ועיניה, עינים עיפות, אך כהירות ועמוקות, נפקחו כמורך ובהעיה, כמחפשות, כמהחננות, עד שנפגשו כעיני הצעיר שעל גבי המדף ונסגרו שנית...

נשמעה כמרחק שריקת הקטר. הקרון רעד פתאים מחחתי, והאופנים החחילו משתקשים מתחת הרצפה באווה שקטונה חרש; כנראה, נאחזו שם כמוטוח

ברזל חרשים הפינים הצדה, למסלה אחרת — הנה קרבים אנו לתחנה הגדולה, האחרונה על דרכנו — נשמע הקול הרחב מקצה הקרון — עוד, חצי-תחנה! — וחלל! צריך לסנור את המורה ולצירור הימב את הכר ואח השמיכה.

הצעיר קפץ בזהירות מעל המדף שלו, קפל וצרר לחבילה אחת אח כרו ושמיכתו גם הוא, הניהה על גבי המדף העליון שמחחח התקרה וחוריד אח האמצעי, שיפן עליו. בינתים עמדה הרכבת, והוא היריד את מוורתו, הוציא מתוכה מנבת ובורית והלך לתחנה להתרחץ.

לאחר שהתרחץ בתחנה — חדר-רחצה מיוחד מצא שם — ולאחר שנקי-לו שם את בגדיו ונעליו, עלחה במחשבתו להכנס למזנון לשחות שם כוס טה — והנה נדמה לו פתאום: עורגו שוכב על המדף האמצעי בקרון; ושמורות העלמה שעל המפסל רועדות פתאום מחחח רעידה ממושכה, ועיניה נפנשות לסוף בעיניו ונסגרות שנית...

המיה חשאה-חשאה התחילה לוחשת בלב הצעיר, כאנחה עצורה, שאין כחיק מי לשפכה... ומבלי שהרגיש בדבר, מצא פתאים את עצמו עולה במעלות הקרון ופותח אח דלתו. העלמה עמדה כבר והמתינה במנבת ובורית ביד: — הכיתי לבוא אדוני; לא הפצתי

להשאיר את החפצים בלי שם רה; הרכבת, אמרו לי, חעמוד פה עוד ברבע שעה; ויאל נא אדוני להשניה בטובו על חפצי, עד אשר אלך להתרחץ ואשוב.

כאשר שבה העלמה מן התחנה, התחילה הרכבת כבר וזה מטקומה, והצעיר, שעמד כל העת ליד-החלון, סהר לקראתה, הושיט לה את שתי ידיו ועזר לה לעלות במעלות הקרון.

הקרון נשאר ריקן ברובו כמקודם. האורחים המועטים מבין הנוצרים, שנוספו בתחנה זו, נכנסו לקרונות אחרים.

העלמה ישבה למפל בתסרקחה מול ראי-שליד, שהעמידה לפניה על המדף הקטן שליד החלון.

הצעיר נגש עד קצה הקרון השני. שני הנוסעים שהיו שם, אחד ככן שלשים חסין ושחרחר, והשני כרסני ובעל זקן ארוך ולבן, התחילו מתכוננים להוציא צרורותיהם אל הרצפופית שמעבר לדלת.

— הם מכינים עצמם כבר לרדת? — שאל הצעיר.

— כך, אנו יורדים פה, בחצי-התחנה הקרובה; רק שחי מינושות-עומדת שם הרכבת, ועל כן אני מוודרים ככה, האיש הצעיר עוד הרכבה נוסע? הלא ערכי פסח היום?

— עוד ארבע תחנות.

— לאן זה, לעיר ב***? — כך.

— אם כן, הלא בני מחוז אחד אנחנו? היינו בב*** כמה וכמה פעמים. אלמלי ידענו זאת מקודם, היינו נכנסים כשיחה ארוכה על אודות מכרינו שיש לנו שם.

מראה פניהם של הנוסעים האלה, שהביעו כבר צהלת החג ונעימות הפנישה הקרובה, עורר בלב הצעיר מעין קנאה, מעין ענמה מסותרה, והוא שתק.

הנוסע בעל הזקן הלבן והארוך הביט בו רגע בעין בוחנת ופנה אל חברו בקולו הרחב, המלא חשיבות והכרת ערכו:

— הצעירים של היום אנשים בפני עצמם הם, על אותם מיני דברים, העומדים כרומי של עולם, אולי ידברו גם עם אנשים שכמיתנו; אך על מכרים וענינים של כמותנו — זה אחי...

הזקן לא נמר את דבריו ורק גענע פעמים אחרות באצבעו.

הצעיר נשאר עומד רגעים אחדים שוחק וגבוך מעט; אך הנוסעים השנים התחילו מוציאים בוריות את חבילותיהם מעבר לדלת, והוא מצא, כי עתה גם לא יחטא כנגד הניטוס ונס לא יראה שום אות של מבוכה, אם ילך מאחם ויעזבם לנפשם עם צרורותיהם.

העלמה עוד טפלה כהמרקחה, והצעיר קרב ועמר ליד אחד החלונות והתחיל מביט החוצה.

היה בוקר אביב בהיר וחם. הרכבת עברה הפעם על סיללה גבוהה, מחוזה התמחחו רציעות אחי וכרים, מנוסות ידשא ועיר וקלוש ונסמכות לכל ארכו לחורש צעיר, האילנית הצעירות התפנקו שם ערומים לנגד השמש, ורק פקעים קטנים, ורקדקים-בהירים — פיות-נעולים אלו הציצו בצניעות בושה לכל עורך הענפים הרשנים והדודי הקלפה. האויר הצח, הנשקף מכונית לענפים החשופים — כעין רחש מנרה הורגש בו; בעין חסרת כעין חאזה נסתרה לצמיחה ולהפראת חכמה שם כמו יין... ללו ורענן היה ברק מים שכאחו לנגד קרני השמש הצוהלות, מה כחולים ועמומים הנה השמים הנשקפים בהם... מלי מים הורס הראש למעלה, והעינים טבעו ודהרצחו בים ענוג וטמוק של רקיעי הכלה... כל העטמה כאילו רחצה שם ויצאה פתאים רעננה וכמה לדבר-מה... ומה הוא הדבר? הלב האבי-חאב לרעתו, להרגישו בחזקה עד לכאב — ואינו יכול...

(סוף יבוא).

בדרת

(ס ו פ)

ועוד פעם הועות העינים למטה פרה ושני סוסים--סימן לישוב קרוב -- עימדים סתחת, לא רחוק מהסוללה; ועיניהם הגדולות, המורמות אל מול הרכבת המטה, כאילו שואלות בחמיה: מה היא הפיוזות?

ובאמת -- מה היא הפיוזות? מה יבנלל מה היא השיסה למרחקים, בשעה שמסביב הכל כהיר ושלול וצוהל ככה בנלל מי ולמי?

אה לב הצעיר התחיל מוצץ רבר מה. נדמה לו פתאום: לנגדו מוטל בחמה אפרוח רך. ניציתיו הלכונה נחמדות וענוגות ככה--אך הוא הילה, לפניו פזורים פתוחים ועירים ורכים של לחם-חטה; בקערורית לבנה מזהירים לפניו מים זכים; אך הוא רק מושיט צוארו לפעמים אל הפתוחים או אל המים: פוקח עינים עצובות ומושיט צוארו, כמתכוון למעום דבר-מה; אך תיכף עיניו נעצמות עוד פעם, וצוארו מתכוץ מאליו ברשלנות חולנית ...

מתי ראה לפניו מראה זהו

לפני כמה וכמה שנים, עוד בילדותו היה הדבר וכיום אחד בהיר וחם וצוהל מימי האביב היה... דבר מה התחיל מוצץ ומעיד את לב הצעיר:

מרו: זכר עתה את כל זאת? רצינות האחי והחורשה הצעירה שמננה נעלמו זה כבר. מהתה הגלגלים המסקשקים התחילו וזחלים הצרה עוד שני זינים של פסי ברזל. הנה עומדים כעזונים על פסי הברזל שמן הצד שני קרונה-שאה אדומים ופתוחים למחצה. מננר נראית נדי ומפסל על ידה. נשמעת שריקה שתזזן. הבימה חוקה מרעידה את כל הקרונה.

מכה רחביטה החוקה מולטל הצעיר הצרה. שני הנוסעים אשר מקצה הקרון עמדו מעבר הדלת הפתוחה, עמוסים בצרוריותיהם ובחבילותיהם. כהפנש מבטירם במבטי הצעיר, כהגע שנטלטל הצרה מעצמה חרהיפה, נענעו לו בראשם:

— היה שלום, איש צעיר! חג שמחן — חן-חן! חן שמח גם לכם!

אל הקרון נכנסו שני אכרים ואכרה אחת ותפסו להם מקום באותה הפנה, שרק עתה עובת שני אלה שירדו; אך הצעיר גם לא העיף עין עליהם. בעד החלון התכוון אל הענלה הרחוקה: לסוס ברוד, שנראתה מאחורי הבנין הקטן של חצי-החנה מן הצד. הנה ישבו בה כבר שני הנוסעים.

הענלון אחו במושבות, והסוס כסף מעט

ראשו בהאמצוה יהתחיל צועד, ואחרי כן רץ ריצה קלה, צוהל... גם האופנים בודאי משמיעים שם שקשוק עליו וחונג, ורק שאינו נשמע משם...

הרכבת התחילה כבר זזה, והצעיר עוד עטר והתבונן אל הענלה הסתרהקת אל בין שדרות נאות של נזי לבנה צעירים, שמופי אורה... הרכבת רתחילה טחיסה את מסעה. שורה של קרונות אדומים הסטה פתאום בעד החלון את כל המרחב.

הצעיר הסב את פניו: על יד החלון השני עמדה העלמה מחביגתה הנוצה גם היא.

—סליחה, עלמה כבודה--פנה אליה הצעיר--היא נוסעת עוד הרבה? אנבו לא היה לי עוד הכבוד מאו הבוקר להודע לה בשמי ...

בדברו את המלים האחרונות, השתחוזה לעומתה השתחוויה נמוסית.

העלמה נשאה אליו ישר את עיניה הבהירות והישימה לו ידה.

—דוד רבינוביץ.

—ג'ניה שור. אולי נלך ונשב על מקומותינו?

ובדבר העלמה שור את הדברים האלה, הלכה וישבה על מקומה, שהיה כמפסל אחד הלאה, ליד החלון אשר מהעבר השני.

רבינוביץ ישב גם הוא על מקומו ממולה וחזר על שאלתו הראשונה:

—אם כן, העלמה שור נוסעת עוד הרבה?

— לא, רק עד ההחנה הבאה. הנה גם צרורתי כבר מוכנים.

— רק עד ההחנה הבאה? אם כן אפשר יחידו בכאן?

דבריו של רבינוביץ נאמרו לכאורה מתוך העויה של פחד מעושה; אבל במחבואי נפשו הרגיש: דבר-מה קריר שקע שם והתחיל מעיק בסתר, התחיל לוחץ בסתר את הלב ...

— נו, לא יחידו -- התחילה ג'ניה מנחמה אהו בשחיק; הלא ישנס פה כמדומני עוד שני אכרים ואכרה אחת!

— אם העלמה שור הושבת, כי אני יכול להתנחם בזה -- הסיף רבינוביץ בבת צחוק של הכנעה--עלי כטובן לשאת בשרי בשני ולרום... אך הניר נא לי העלמה שור, לאן היא טסעה, אם היא יורדת בתחנה הקרובה? הלא, עד כמה שידוע לי, אין בסביבות החנה זו שום עיר--אולי לאיזה כפר?

ג'ניה שור נכוכה והתאדמה מעט--

— אני נוסעת לבעל האחוזה הרוסי, הדר פה לא רחוק... הוא ידוע מסביב לאיש טוב וליבראלי... בתו היתה חברתי הטובה בנימנאויה... אנחנו כותבות זו לזו...

זה כמה פעמים בקשחני, השביעתני: אני צריכה, אני מחויבת לבוא אליהם ...

דבריה של שור יצאו מנומנמים.

ומבטה המורד התרכו כולו בקצות אצבעותיה, שקטמו את השמלה על ברכיה בלי כל צורך: שלשה קמטים בינות לארבע אצבעותיה, החלקה כאגודל -- ועוד פעם שלשה קמטים בינות לארבע אצבעותיה ... כך ישבה וקמטה את שמלתה, גם כאשר נשתתקה.

רבינוביץ ישב והביט אליה זמן מה יחוק גם הוא, נבוך מעט גם הוא: לא מצא, מה להגיר ואיך להגיר ברנע זה... ולשבת כך ולשחוק לא נעים, לא נעים היה לו ...

וכאלו מתוך החנכרות על איזה קישי שהיה בקרב לבכו התחיל שואל אותה לכסוף, אם יש לה הורים ואם דאתה פעם בחייה, סדר" של פסח כטשפטו ובהלכתו בבית, עברי מבני הדור הישן. דבריו נאמרו בנעימה נפשית, ברעידה עצורה בסתר, והעלמה שור הרגישה אליו אמון וספרה לו קטעים אחדים מדברי ימיה המעטים: ולידת עיירה קטנה היא, והורים אין לה כבר. יש לה רק שני אחים, נשואים ועוסקים בהצלחה במסחר; אבל אחות זו, מטעמים שונים, מורגשת לה ביותר כרחוק מקים. הוריה, אם כי היו משכילים במדה מרובה, היו עוד בעצמם יהודים מבני הדור הישן. את החנים בבית הוריה אהבה מאד, גם עתה היא נוכרת איתם בנענועים; אך ביחד עם מות הוריה-- שניהם מתו בשנה אחת -- נטל קמנה פעם החנים העבריים.

בשנת שנת הוריה היתה כבר בח שש עשרה, ועל פי עצת אחת מדורותיה, היושבת בעיר גדולה, למדה והכינה עצמה במשך שנה ובשנת שבע עשרה לימי חייה נכנסה למחלקה החמישית בנימנאויה. עולם חדש נפתח אז לפניו בין מכוריה ומכירותיה החרשים, אופקים חדשים של תקוות ורגשות ורעיונות נגלו לפניו; אך מאו... מאו עברו שנים לא רבות בערך, אך בעיניה דומה הדבר, כאילו דורי דורות עברו כבר מהעת ההיא, ועתה היא בסך-הכל מורה בבית ספר פרטי, אשר בימי החופש של החנים אין היא מוצאת לפניו דרך אחרת לבלות את החנים העבריים בלתי אם לנסוע לאחוזה חברתה הרוסית... האם לא היתה יכולה לבלות את הפסח בבית איזו משפחה עברית? בודאי היתה יכולה -- מדוע לא? לו היסב רק יכולה להרגיש עצמה שם בטוב כמו בכיתה! כאשר היו לה הורים אהובים, היו לה גם חנים אהובים; הגיהם היו גם חניה. אבל כאשר היא מרגישה עצמה נלמודת, כאשר היא בורחת עתה ממקום מושבה במשך החג רק בשביל ...

— מה יש שם לדבר... קולה של שור ר, ד, ברברה את דבריה האחרונים, ומבטה המורד התרכו עוד פעם בקצות אצבעותיה, שקטמו את השמלה על ברכיה בלי כל צורך... רבינוביץ רצה להגיר דבר מה, אך היא הפסיקה ואותו תיכף:

— אומרים שם, שמעתי זה פעמים רבות: הרוד הצעיר העברי בוגד בעמו, בוגד במנהגיו, הולך לנסור כרמי זרים... אינני יודעת, אולי לא חקרתי ולא דרשתי בזה די הצורך, אך אני חושבת: צעירים נדחים, צעירים נודדים והועים אינם יכולים להיות גם בוגדים; אלה המה רק אנשים אומללים ולא יותר. צריך האדם להרגיש זאת מבשרו, צריך הוא לבוא בעצמו עד המקום הזה... הצעירים בוגדים בעמם — אך מה לעשות, אם בעמם אין להם שום אחיזה, אם שם נפגש רק מר נפש ואומלל במר נפש ואימלל אחר, והם מביטים זה על זה במשטמה, כאלו האחד חופם סקומו של חברו? מה לעשות, אם שם נשארים הצעירים הועים כל ימיהם בקנאה, בחמה ובשאפה נקם עצורח בלב, ושוכחים בינחיים, כי יש חיים, יש רגש בעולם...

שור הורידה ראשה, נשענה אל דופן הכפסל ונשחלקה מתוך עיפות. רבינו ביץ חסף ולחץ את ידה לחיצה חמה, עריגה-עדינה — אינני יודע, אך להגיד לך זאת, עלטה טובה, קשה יהיה לי להגיד לך כל מה שאני חושב... אחות לצרה מצאתי בך, ואני אחרי שאמרת לי, כי נוסעת את לחונ את הפסח בבית בעל אחוזה רומי, לא הכיתי, לא חכיתי עוד לשמוע סוףך ככל אשר שמעתו... באמת, כל מה

שאמרת בנוגע לך, אני יכול להגיד גם בנוגע לעצמי. גם אני בן להורים חרדים הנני, גם אני אהבתי את החגים העבריים, בשבתי בבית הורי, ואני בטוח, כי לו הייתי יכול לשמוע את הטלים של הקידוש: אשר בחר בנו מכל עם יוצאות מפי אבא בהנגון הנפשי שלו, בהאמונה התמימה שלו — הייתי שוכח הכל והייתי מרגיש בלבי שמחת החג, כבאותם הימים החביבים והנפלאים, שכבר עברו לבלוי שוב, לבלוי שוב עוד... אך שפתי אבא נרקבו בקבר זה כבר, והקידוש, היוצא משפתי זרים, אינו מוצא כל הר הנפשי. בית אבא נהרס; אבל ביתי שלי לא בנית לי עוד, ובלוי בית אין חגים, אין שמחת החג ואין שכינת החג...

רבינו ביץ שחק רגע. העלמה שור נשאה אליו את עיניה הבהירות באמון, כאילו הכירו זה את זו סכמה וכמה שנים; אך תיכף, כאילו נזכרה בדבר-מה, הועם מבטה בעל של עצבו...

— וסר רבינו ביץ למי נוסע? דבריה אלו נאמרו ברערה נפשית עצורה. — אני? — ורבינו ביץ כבש בקרבו אנה עונמת — אני נוסע לאחות נשואה. אך האמת היא: איני נוסע מפני שאני מקוה למצא לי שמחת חג אמיתית בבית אחותי; להפך, אני מרגיש שם, כי

שרידי זכרונותי, שרידי גענועי מחוללים בקרב נשמתו... אך אני בירח מפני הבדירות, המיוגשה לי ביותר, בשעה שהכל חוננים או עושים עצמם כחוננים; בבית אחותי, לכל הפחות, איני מרגיש את עצמי בורר כל כך. מלה נכונה השמעתיני היום, אחותי לחעיה, צעירים הועים אנחנו. רומים אני בעיניני, כאילו אבד לנו דבר; אך מה — אינני יודעים. צועדים הננו ואנה ומאמינים: סחפסים אנחנו את מה שאבד לנו; אך באמת רק הועים אנו. כי איך אפשר להפיש, בבלוי דעת, מה ופתי ואיפה אבד... וכך בכל דבר, אני, למשל, האמנתי מקודם, שאם אהיה, לעוקר שינים, אהיה כבר שבע רצון; אך הנה נמרתו בשנה זו את, החכמה הנפלאה הוואת ואני מרגיש: לא, לא מצאתי לי עוד את מה שאבד ממני... הייתי גם הכר לאחת המפלגות, עבדתי בה והייתי סבור לעבודתי; אם גם בעצם עבדתי הרגשתי תמיד: לא, באמת לא זאת הפשתי...

— עד התחנה ס... מי יורר ל...? רבינו ביץ ושור הרימו ראשיהם: לפנייהם עמד הנהל. שור מפרה לו את כרסיהם מסעה. — וככן אני נפרדים כבר? — שאל רבינו ביץ בקול עצוב — העלמה שור חפצה לאמור דבר-

מה, אך לא אמרה כלום ונשארה רנעים אחרים שקועה במחשבותיה... פתאים התעוררה כאילו התאמצות יתרה: — נ, צריכים להיות מיכנים לרדת עוד מעט... מה לעשות, הרכבת לא תחכה, ער שנמסר שיחתנו...

רבינו ביץ לקח את סלה ואת קיסתה הקטנים והעמידם מעבר לדלת באיוו שתוקה עצורה... אך אחרי-כן, כאשר התחיל עוזר לה ללבוש את מעילת, הפריע עוד פעם את הדממה:

— רק דבר אחד אינני מבין: מדוע כאשר יפגשו מרי-נפש במרי-נפש, הועים בחועים, אין הם יכולים למצוא עוד ונחוסים אחד אצל השני? מדוע הם נושאים עין תמיד רק אל המצליחים? מביים ושוטמים אותם ונושאים עין אל המצליחים האלו? בשעת רצון, כאשר הועה אתר שופך את מרי נפשו לפני הועה שני, רואים דם פתאום, כי כלבבם יש הבנת-חיים ונסיון-חיים, שעוד אפשר להשתמש בהם, למצוא צורך בהם — מדוע זה הם נפרדים אחר-כך? מדוע רובצח עליהם הקללת, שהם חושבים: אולי בכל זאת אמצא לי את מקומי בין המצליחים? נינייה שור הביטה אליו במבט מהיר ועוד פעם כמו חפצה לאמור דבר-מה, אך לא אמרה... פתאים התחילו הנלגלים מתחת הקרון להשמיע אותו השקשוק המיוחד,

בשעה שהם נאחזים כמוטות כרזל חדשים, הפונים הצדה למסלה אחרת. מרחוק נשמעה שריקה...

— עוד רגע — ואני נפרדים... בקולה של שור רעדה עצבת הופיה-הימיה...

— נ — הוסיפה אחרי שהיקה קצרה — אני מברכת אותך בכל זאת בחג שמה... אותי — הלא גם בזה — לא תוכל לברכני... סוף-סוף אני לא לחג נוסעת, אני בורחת להתחבא מפני החג... כאשר אין יעבור החג שלנו, אשוב תיכף. החג שלהם מתחיל שני ימים אחרי שלנו; אבל אני לא אהיה שם בימי החג שלהם. אם מפני חגי שלי, שהיה חביב עלי, ברחתי, מפני שלהם, הור לי, על אחת כמה וכמה...

חבטה נזולה בקרון מלטלה את שיר והשליכה אותו אל רבינו ביץ... רבינו ביץ רעד וחבק אותה רגע... אחרי-כן אחז אותה ברוך, ובהכניסו ישר להוך עיניה הבהירות, קרא ברעידת החנונים עצורה: — היי שלום, עלמה עדינה, אני לא אשכחך בכל אופן... — אם לא השכחתי, אל תשכח גם את הכתובת שלי: עיר ק, בית-ספר של ג, בעד נינייה שור. — והוא לחצה את ידו לחיצה חזקה, ממושכה, כאילו חפצה למסור דבר-מה

בלחיצה זו, ומהרה לרדת מעל הקרון. כאשר ירד אחריה רבינו ביץ, נושא בידה את סלה וקופסתה, מצא אותה כבר חבוקה בזרועות עלמה רומית — הסלים האלה הם של העלמה הכאה?

לפני רבינו ביץ עמד אכר ושומ תחת בית שחיו, והוא מסר לאכר את חפצי שור, שכל-כך נעים היה לו ברגע זה לשאחם... נינייה שור הציגה אותו לפני רעותה הרוסית, אחרי-כן לחצה עוד פעם את ידו לחיצה חמה וחזקה והלכה אחרי רעותה והאכר ונעלמה בפתח התחנה.

בכל התחנה הקטנה הריא לא נראה אף יהודי אחד. השעה היתה כבר שעת-הצהרים, האירוסים היו נפלא. על כל האילנות המכוסים פקקים צעירים, ירקרקים-בהירים צפצפו צפרים בצפצוף-עליון. אך רבינו ביץ היה בעיניו עמום בשעה זו באמון, כנראה ששובת עירו אמו לנח באמצע הדרך. וכעין רגע כבר מרגיש את עצמו נבתיעה, כזה שגיד לו דבר מה, אך אינו יודע מיד, מה ומתי ונעפה, והוא צועד הנה הנה בחפז, בשעה שבאמת רק הועה, ר תולה אומלל הנהו...